

Suomen autonominen asema

Maakunnasta suuriruhtinaskunnaksi

Ruotsin vallasta Venäjän valtaan

KOTIIN:

- Lue s. 10-16 ja vastaa tehtäviin 1-4.

Ruotsin perintö Suomelle (tehtävä 1.)

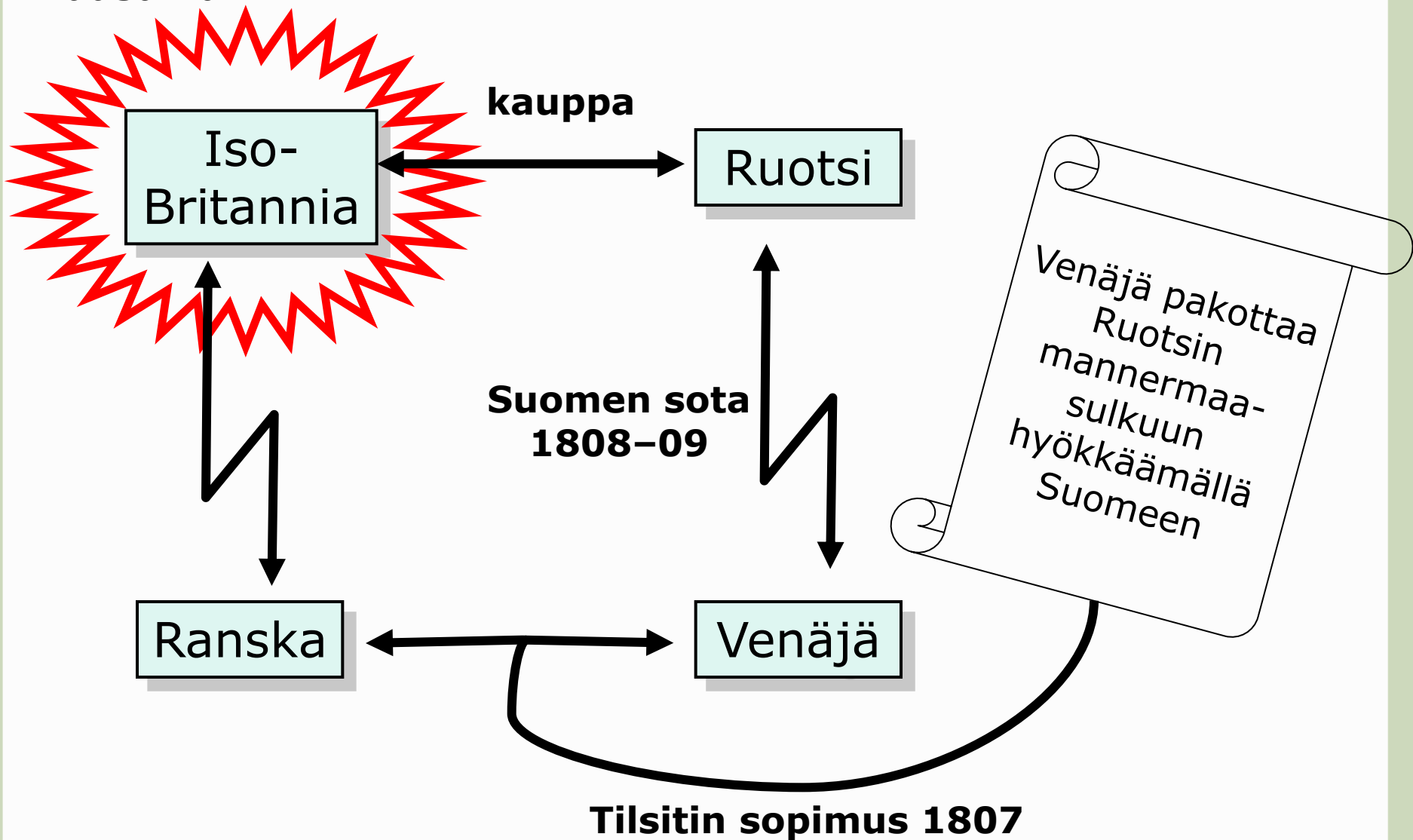
- **valtion rajat**
- **luterilainen uskonto**
- **ruotsin kielen asema**
- **oikeusjärjestys**
- **hallinto ja virkamiesvaltaisuus**
- **Viaporin linnoitus**
- **Yliopistot - Turun akatemia**

Tehtävä 2. Suomen sodan tausta

- **Suurvaltapolitiikkaa**
 - Suomi sivuseikkana Napoleonin ja A I:n Euroopan jaossa
- **Napoleonin valtakymykset – esteenä Englanti**
- **1806 Englanti kauppasaartoon (mannermaasulku)**
- **1807 Tilsitin sopimus; Venäjä painostaa Ruotsin mukaan kauppasaartoon**
 - Suomi palkkioksi
- **Kansainvälistä politiikkaa!**

manner-
maasulku

Suomi liitetään Venäjään

SUOMEN SOTA 1808-1809

- **Venäjän hyökkäys talvella** (helmikuussa)
 - venäläisillä ylivoima
- **Ruotsin vetäytyi;**
 - kesää varten laadittu puolustussuunnitelma petti → apujoukot Ruotsista → vastahyökkäys keväällä
- **puolustuksen tukipilarit – Svartholma ja Viapori**
 - antautuivat
- **Kesän vastahyökkäys epäonnistui**
- **Syksyllä 1808 Venäjä valloitti Suomen**
- **Olkijoen aselepo marraskuussa**
 - Ruotsin joukot pois Suomesta

KANSAINVÄLINEN TAUSTA

- Napoleon pyrki Euroopan herruuteen.
- Venäjä joutui pyytämään rauhaa Napoleonilta 1807.
- Vastineeksi Venäjän piti taivuttaa Ruotsi Britannian vastaiseen saartoon.
- Ruotsi ei halunnut omien etujensa vuoksi suostua.

SUOMEN SOTA 1808–1809

- Venäjä hyökkää Suomeen ja Ruotsin armeija vetäytyy.
- Venäjä päättää pitää Suomen ja kutsuu Suomen säädyt Porvooseen.
- Suomenlinna antautuu toukokuussa 1809.
- Ruotsi luopuu Suomesta Haminan rauhassa 1809.

3a) MIKSI SUOMI SAI AUTONOMIAN?

- helppo voitto
- suomalaisten rauhoittaminen ja "käännyttäminen"
- Napoleonin ja Ruotsin uhka, Pietarin turvallisuus
- ei ollut voimia alistaa Suomea
- propagandatilaisuus
 - Aleksanteri I halusi Venäjältä perustuslaillisen valtion
 - kuva Venäjältä Euroopassa paranisi

3a) MIKSI SUOMI SAI AUTONOMIAN?

- **Suomi koealueena uudistuksille**
- **keisarilla valmiiksi laajat valtaoikeudet**
- **Suomessa hyvä paikallishallintojärjestelmä valmiiksi**
- esim. Puola, Baltia ja Ukraina autonomisia ennen Suomea

Katkelmä Aleksanteri I:n puheesta

EDITA

”– – *Viekää maakuntinne ja painakaa kansalaisten mieliin sama luottamus, joka on täällä keskusteluissa vallinnut. Pitäkää heissä yllä sama vakuutus, sama varmuus valtiolliselle olemuksellenne tärkeistä asioista: se, että lakinne pidetään voimassa ja että jokaisen turvallisuus säilyy ja omistusoikeutenne pysyy loukkaamattomana. Tämä jalo ja rehellinen kansa on silloin siunaava Kaitselmusta, joka on säätänyt asiain nykyisen järjestyksen.*

Korotettuna näin kansakuntien joukkoon se on lakiansa suojassa muistava entistä hallitustaan vain kehittääkseen niitä ystävällisiä suhteita, jotka rauha on palauttava.”

Säädyt Porvoon valtiopäivillä

Kirjasta s. 16
+ liite

- **Yhteensä 127** edustajaa
 - **Aatelissäädylä** oli kaikkiaan **70** edustajaa Raatihuone
 - **Porvarissäätä** 19
 - **Pappissäätä** edusti 8 Kymnaasirakennus
 - **Talonpoikaissäätä** 30 A.F. Orraeuksen talo

Aleksanteri I:n hallitsijanvakuutus

Aleksanteri I:n seuraajat antoivat valtaistuimelle noustessaan vastaavan vakuutuksen. Mitä lupauksia hallitsijanvakuutus sisältää

ME ALEXANDER I.,

Jumalan Armosta,

Kejsari ja Itsewaldias yli koko Ryssänmaan

etc. etc. etc.

Suuri Ruhtinas Suomen maasa

etc. etc.

Teemme tiettäwäxi: Että sitte kuin ME Sen Korkeimman edeskatsomisesta olemma ottanet Suuren Ruhtinan maan Suomen hallituxemme ala, olemma ME tämän kautta tahtoneet wahvistaa ja kiinnittää Maasa olevan Christillisen Opin ja perustuslait niin myös niitä wapauxia ja oikeuxia, kuin kukin Sääty nimitetysä Suuresa Ruhtinan maasa erinomattain, ja kaikki sen Asuwaiset yhteisesti, niin ylhäiset kuin alhaiset tähän saakka Constitutionin eli säättämisen jälkeen owat nautinneet: Lupaamme myös pitää kaikkia niitä etuja ja asetuxia wahwana ja järkähtämättämänä heidän täydellisä woimasansa. Suuremmaxi wisseydexi olemma ME tämän Wakutus-Kirjan MEIDÄN omalla kädellämme ala kirjoittaneet. Annettu Borgåsa sinä 15/27 päiwänä MaalisKuusa 1809.*

Pääkirja on korkiammasti omalla kädellä alakirjoitetu ALEXANDER.

Aleksanteri I:n hallitsijanvakuutus

Aleksanteri I:n seuraajat antoivat valtaistuimelle noustessaan vastaavan vakuutuksen. Mitä lupauksia hallitsijanvakuutus sisältää

kiinnittää Maasa olevan Christillisen Opin ja perustuslait niin myös niitä wapauxia ja oikeuxia, kuin kukin Säätty nimitetysä Suuresa Ruhtinan maasa erinomattain, ja kaikki sen Asuwaiset yhteisesti, niin ylhäiset kuin alhaiset tähän saakka Constitutionin eli säättämisen jälkeen owat nautinneet

PORVOON VALTIOPÄIVÄT 1809 → AUTONOMIA

- Säätyjen uskollisuudenvala
- Keisarin hallitsijanvakuutus (s.12)
 - (1809, 1825, 1855, 1881, 1894) Hallitsijavakuutus 27.3.1809
 - **PANAANI (K IV A)**

1. Säätyjen etuoikeudet

2. Ruotsin vallan aikaiset lait

3. Uskonto

PORVOON VALTIOPÄIVÄT 1809 → AUTONOMIA

• Lisäksi;

- Oma hallinto: senaatti, valtiopäivät, kenraalikuvernööri
- kieli ja kulttuuri
- virkamiehet
- rajat ja kansalaisuus
- raha, valtiontalous, ulkomaankauppa
- Helsingistä pääkaupunki

PORVOON VALTIOPÄIVÄT 1809 → AUTONOMIA

- **Lisäksi;**
 - kieli ja kulttuuri, raha, armeija, virkamiehet, rajat, kansalaisuus, valtiontalous, ulkomaankauppa...
 - Helsingistä pääkaupunki
- **Vain ulkopolitiikka ja keisari yhteisiä!**
 - tärkeimpien virkamiesten nimitys, lakien vahvistus